

## ЩО НЕОБХІДНО ЗНАТИ ПРО ЗАХВОРЮВАННЯ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Рак молочної залози це найчастіше онкологічне захворювання серед жіночого населення. У 2020 році по області виявлено 376 випадків первинних захворювань жінок на рак молочної залози, у т.ч. у м. Чернігів 137. За I півріччя 2021 року виявлено по області 124 випадки первинних захворювань, у т. ч. у м. Чернігові - 50. Всі захворювання молочної залози діляться на доброякісні та злоякісні захворювання.

### **Доброякісні захворювання молочної залози**

Число жінок, які страждають на захворювання молочної залози доброякісного характеру, що вимагають спостереження і лікування, в 25-30 раз перевищує кількість жінок, хворих на рак молочної залози і становить від 55% до 70% від загальної кількості жінок.

**Кіста** - діагностується при ультразвуковому дослідженні. Більшість кіст не вимагають хірургічного втручання. З діагностичною метою проводиться пункція кісти, яка одночасно є і лікувальним засобом. Якщо після пункції кіста виникає знову, або в ній виявляються папіломи, тоді показане оперативне лікування.

**Фібroadенома** - пухлина молочної залози, яка зустрічається найчастіше. Зазвичай буває в молодому віці. Розцінюється скоріше як порушення розвитку молочної залози, ніж істинна пухлина. Клінічно фібroadенома проявляється щільною, добре відмежованою, рухливою пухлиною, відрізняється повільним ростом. Як і всі доброякісні утворення, вона не порушує структуру тканини залози. Лікування зазвичай хірургічне. При невеликих пухлинах можливе спостереження за хворими.

**Ліпома** - одиничні або множинні, м'яко-еластичні пухлини, розташовані в тканині підшкірної клітковини молочної залози. Діагноз зазвичай не вимагає зусиль.

Лікування, як правило, проводиться при великих розмірах пухлини, які викликають косметичний дефект.

**Жировий некроз** - причина: травма, надмірні фізичні вправи, операції, ін'єкції. Клінічно-пухлина, яка пальпується, може бути зв'язана зі шкірою, втягувати сосок. Зміни забарвлення шкіри, напруженість частіше за все, відсутні. Зв'язок з травмою полегшує діагностику, але не виключає рак. Лікування, враховуючи труднощі в діагностиці - оперативне.

**Вузлові форми фібroadеноматозу** - причина розвитку - дисгормональні порушення. Мастопатія не є захворюванням молочної залози, це реакція тканини молочної залози на різні гормональні порушення в організмі. Причиною можуть бути захворювання щитовидної залози, яєчників, печінки, нервові стреси. Проявами можуть бути як набухання молочних залоз перед менструацією, так і щільна болюча пухлина. 80% мастопатій не характеризуються підвищеним ризиком раку молочної залози. Причиною цього патологічного стану є порушення гормонального балансу в організмі жінки. Лікування доброякісних гормональних захворювань повинно бути комплексним, починаючи від хірургічного, і закінчуючи консервативним, із застосуванням гормонотерапії.

### **Фактори ризику новоутворення молочної залози.**

Всі фактори ризику раку молочної залози діляться на 3 головні групи:

1. Фактори, які характеризують репродуктивну систему жінки (менструальна, статева, дітородна, лактаційна функція, супутні захворювання жіночої статевої сфери).

Порушення менструальної та статевої функції: початок місячних до 12 або після 15 років; клімакс до 45 або після 53 років; сексуальні фактори.

Порушення дітородної функції: безпліддя, невиношування вагітності, велика кількість абортів, перші пологи після 30 років, народження першої дитини вагою більше 4 кг, особливості лактації (відсутність, короткий або довгий період грудного вигодовування).

2. Генетичні фактори (наявність злоякісних пухлин молочної залози по лінії батька та матері).

Генетичний фактор: рак геніталій та молочної залози по материнській лінії. Вік старше 40 років.

3. Попередні та супутні захворювання (патологічні процеси пов'язані зі зміненням ендокринно-обмінного фону організму).

Ендокринні захворювання: гипотиреоз, гіпертиреоз, цукровий діабет, гіпоталамічний синдром.

Нервові захворювання: стреси, які приводять до неврозів, неврастеній.

Залишкова вага.

Супутня патологія: захворювання печінки, серцево-судинна патологія.

Травми молочних залоз.

**Рак молочної залози** частіше виникає в одній залозі, його ранній розвиток протікає безсимптомно. Як правило, пухлину виявляє сама жінка при пальпації під час приймання душу, зміні одягу.

Найчастіші симптоми запущеного раку: змінення конфігурації молочної залози; пухлина в молочній залозі, збільшення пахвинних лімфовузлів, втягіння соска, виділення із соска, зміна кольору шкіри молочної залози.

#### **Рекомендації для жінок.**

Пам'ятайте, якщо рак молочної залози виявляється і лікується на ранніх стадіях хвороби, у жінок є великі шанси повного одужання, більше доступних варіантів лікування та реальна можливість збереження груді. Тому важливо виявити пухлину молочної залози якомога раніше.

Запам'ятайте, що пухлину молочної залози можна завжди нащупати до того, як вона проявиться у вигляді зовнішніх симптомів – втягування соска або ділянки шкіри.

При огляді необхідно звернути увагу на змінення форми груді, втягування соска або шкіри, почервоніння, виділення із соска, а також знайдені при прощупуванні ущільнення: болючі або безболісні, щільні або еластичні, обмежені або розлиті обов'язково повинні привернути увагу жінки. Якщо ви знайдете хоча б один із цих симптомів - негайно зверніться до лікаря! Лише лікар після ретельного медичного обстеження зможе правильно встановити діагноз.

**Лікар з променевої терапії**

**КНП «Чернігівський медичний центр сучасної онкології» ЧОР**

**Романенко Світлана Василівна**